

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στο σχέδιο νόμου: «Ένσωματωση της Οδηγίας 2013/1/ΕΕ του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2012 για την τροποποίηση της οδηγίας 93/109/ΕΚ σχετικά με τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος των εκλέγεσθαι κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε ένα κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι στο ελληνικό δίκαιο και τροποποίηση του ν.2196/1994 (Α' 41)».

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Βασική απόρροια της ευρωπαϊκής ταυτότητας και κατ' επέκταση της ιδιότητας της ιθαγένειας της Ε.Ε., την οποία αποκτούν οι πολίτες της Ένωσης, αποτελεί η άσκηση των πολιτικών τους δικαιωμάτων και συγκεκριμένα του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και ευρωπαϊκές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας τους, χωρίς την προϋπόθεση της υπηκοότητας.

Η Οδηγία 93/109/ΕΚ του Συμβουλίου της ΕΕ της 6ης Δεκεμβρίου 1993, η οποία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το ν.2196/1994 («Κύρωση της 93/81/EYPATOM, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ απόφασης του Συμβουλίου της 1ης Φεβρουαρίου 1993 που αφορά την εκλογή αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και άλλες διατάξεις»), καθορίζει τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τους πολίτες της Ένωσης σε κράτος μέλος της ΕΕ, στο οποίο κατοικούν και του οποίου δεν είναι υπήκοοι, χωρίς να θίγει τις εθνικές διατάξεις των κρατών μελών σχετικά με τις προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος αυτού από τους ημεδαπούς. Η ανωτέρω οδηγία προβλέπει ότι οι πολίτες της Ένωσης που έχουν στερηθεί του δικαιώματος του εκλέγεσθαι δυνάμει της νομοθεσίας είτε του κράτους μέλους κατοικίας τους είτε του

κράτους μέλους καταγωγής τους αποκλείονται από την άσκηση του δικαιώματος αυτού στο κράτος μέλος κατοικίας κατά τις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Προκειμένου να ενημερώνονται οι αρχές του κράτους μέλους κατοικίας για τη στέρηση ή μη του εν λόγω δικαιώματος στο κράτος μέλος καταγωγής ενός υποψηφίου, η Οδηγία 93/109/EK καθόριζε την υποχρέωση των ενδιαφερόμενων πολιτών της Ένωσης, να καταθέτουν στην πρόταση υποψηφιότητάς τους, βεβαίωση των αρμόδιων διοικητικών αρχών της χώρας τους ότι δεν έχουν εκπέσει του δικαιώματος αυτού στο κράτος μέλος καταγωγής τους.

Η εφαρμογή της διάταξης αυτής κατέδειξε, σε πλήθος περιπτώσεων, δυσκολίες από την πλευρά των ενδιαφερόμενων πολιτών ως προς τον προσδιορισμό των αρμόδιων αρχών για τη χορήγηση της εν λόγω βεβαίωσης καθώς και ως προς την έγκαιρη παραλαβή της. Το γεγονός αυτό, θεωρήθηκε ότι αποτελεί φραγμό στην άσκηση του δικαιώματος του εκλέγεσθαι και συντελεί, εν τέλει, στη μικρή συμμετοχή εκλόγιμων πολιτών της Ένωσης στο κράτος μέλος κατοικίας τους κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, υπονομεύοντας τελικά το όλο εγχείρημα της προώθησης της πολιτικής συμμετοχής τους.

Για το λόγο αυτό κρίθηκε απαραίτητη η κατάργηση της υποχρέωσης των πολιτών αυτών ως προς την υποβολή της ανωτέρω βεβαίωσης και η αντικατάστασή της από μία δήλωση που θα βεβαιώνει ότι ο ενδιαφερόμενος δεν έχει στερηθεί του δικαιώματος του εκλέγεσθαι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η οποία και θα επισυνάπτεται στην υπεύθυνη δήλωση που οφείλουν να υποβάλλουν οι υποψήφιοι αυτοί ως τμήμα της αίτησής τους.

Ως εκ τούτου, εκδόθηκε η Οδηγία 2013/1/ΕΕ του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2012 για την τροποποίηση της οδηγίας 93/109/EK σχετικά με τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος του εκλέγεσθαι κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε ένα κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι.

Η επιβεβαίωση του περιεχομένου της δήλωσης περί της μη έκπτωσης από το δικαιώμα του εκλέγεσθαι βαρύνει πλέον τα κράτη μέλη κατοικίας. Στο πλαίσιο αυτό, το κράτος μέλος καταγωγής, αφού λάβει σχετική κοινοποίηση από το κράτος μέλος κατοικίας, οφείλει να αποστείλει τα αιτούμενα στοιχεία εντός της οριζόμενης προθεσμίας ώστε να μπορεί να αξιολογηθεί ουσιαστικά το παραδεκτό της υποψηφιότητας. Τυχόν αδυναμία του κράτους μέλους καταγωγής να παράσχει εμπρόθεσμα τις πληροφορίες αυτές, δεν θα πρέπει να συνεπάγεται έκπτωση από το δικαιώμα του εκλέγεσθαι στο κράτος μέλος κατοικίας, ενώ σε περίπτωση μεταγενέστερης υποβολής των σχετικών πληροφοριών, το τελευταίο θα πρέπει να εξασφαλίζει τον αποκλεισμό από την εκλογή ή την άσκηση των καθηκόντων τυχόν εκλεγμένων πολιτών της Ένωσης που έχουν στερηθεί το δικαίωμα αυτό. Η ανταλλαγή των πληροφοριών αυτών θα πραγματοποιείται μεταξύ των ορισμένων, για το σκοπό αυτό, φορέων των κρατών μελών της Ένωσης.

Αναλυτικότερα:

Άρθρο 1

Με το άρθρο 1 στο παρόν σχέδιο νόμου, ενσωματώνεται στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2013/1/ΕΕ του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2012 για την τροποποίηση της Οδηγίας 93/109/EK σχετικά με τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος του εκλέγεσθαι κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε ένα κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι και τροποποιείται ανάλογα ο ν.2196/1994 (Α' 41/22.3.1994), προκειμένου να απλουστευθεί περαιτέρω η διαδικασία υποβολής της υποψηφιότητά τους.

Άρθρο 2

Με την παρούσα διάταξη αντικαθίσταται το άρθρο πέμπτο του ν.2196/1994 και προσαρμόζεται προς τις διατάξεις της οδηγίας 2013/1/ΕΕ του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2012.

Άρθρο 3

Στο άρθρο 3, εισάγονται οι απαραίτητες τεχνικές λειτουργίες εφαρμογής της Οδηγίας 2013/1/EΕ, με την πρόβλεψη της διαδικασίας αποτροπής της υποψηφιότητας του ενδιαφερόμενου που στερείται του δικαιώματος του εκλέγεσθαι ή της αποτροπής της εκλογής ή της άσκησης των καθηκόντων του, σε περίπτωση μεταγενέστερης αποστολής των σχετικών στοιχείων από το κράτος μέλος καταγωγής.

Επίσης, με τη διάταξη αυτή ορίζεται το Υπουργείο Εσωτερικών (Διεύθυνση Εκλογών) ως αρμόδιος φορέας για την παραλαβή και τη διαβίβαση των πληροφοριών που απαιτούνται για την εφαρμογή του άρθρου 2 του παρόντος.

Άρθρο 4

Με το άρθρο 4 προβλέπεται πότε αρχίζει η ισχύς του νόμου.

Αθήνα, 22 Ιανουαρίου 2014

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ι. ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Κ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Χ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ